

Tillväxt för ett företag är ingen självklarhet

- men en förutsättning om vi ska kunna ta hand om äldre och barn även i en morgondag!

Det förefaller vara så att vi är duktiga på att generera nya idéer men har svårt att realisera dem. Troligtvis beror detta på strukturella faktorer som marknad, kompetens och kapital. Men också på mängden lagar och regler samt attityd och inställning hos arbetsgivare såväl som arbetstagare.

Sverige är ett av världens innovativaste länder med otaliga ”start-ups” och mindre företag med potential. Befolkningen utmärker sig också då fler än våra europeiska grannar tycker sig se affärsmöjligheter i sin omgivning. Ändå har vi utomordentligt svårt att få företagen att växa och merparten av möjligheterna förblir idéer då ett av världens innovativaste länder har en befolkning där många är rädda för att misslyckas. En orsak kan vara att många har fastnat i anställningsvillkor som för tankarna till honungsfällor och därför har för mycket att förlora. Samtidigt som allt fler blir exkluderade från arbetsmarknaden och därför fastnar i ett livslångt bidragsberoende. De regionala skillnaderna är också stora med Jönköping som utmärker sig i

positiv bemärkelse och Södermanland samt Norrland negativt. Alla pratar om ”sustainability” och ”resiliens”. Men för att uttrycka det på ren svenska – det här är inte hållbart.

Ökad BNP är inte ett lyckoindex!

Risken är uppenbar att våra barn kommer möta ett samhälle avsevärt sämre än det vi har idag! De tekniska och sociala förändringarna är en pådrivande faktor som ibland kan kännas obarmhärtig. Automatiseringen med hjälp av artificiell intelligens kommer att radera ut många etablerade yrken samtidigt som nya skapas. Inom industrin pågår en revolution då kunder kräver allt mer i form av kund Anpassning av produkter och

Läs vidare på nästa sida >>

Ett sätt att illustrera förändringstakten är omfattningen i vårt digitala universum som 2013 var 4,4 ZB1 stort och som förväntas växa till 44 ZB år 2020.

tjänster. För att klara av alla utmaningar jagar företagen ”de vassaste knivarna i lådan” allt för att kunna ta marknadsandelar med påföljden att det blir lika svårt att vinna en ny kund som rätt talang. Nätverksekonomin växer såväl som komplexiteten i samhället. På 20-talet hade vi ca 10 000 lagar i Sverige, 2010 hade dessa ökat till 200 000. Ett annat sätt att illustrera förändringstakten är omfattningen i vårt digitala universum som 2013 var 4,4 ZB¹ stort och förväntas 2020 ha vuxit till 44 ZB. Förändringstakten i samhället är omtumlande där globala företag som tidigare fanns med på Fortunes lista över de största och bästa företagen snabbt fallit i glömska eller styckats upp och försvunnit. Motorola, Kodak och Nokia är några av många exempel på företag som trodde att de var ”on top of everything”. Det kanske inte är så märkligt att allt fler börjar fundera över meningen med allt och börjar må psykiskt och fysiskt dåligt. För vart är vi på väg?

Utveckling är inte ett självändamål men oftast har den mer positivt att erbjuda än negativt. Därför är det viktigt att vi lär av de som lyckas utan att glömma bort att människan alltid haft ett behov av att känna ”mål och mening” i tillvaron. Ökad BNP är inte ett lyckoindex! Men det ger bättre möjligheter att skapa ett samhälle som är bättre än det som fanns igår.

Sverige, ett innovativt land!

Entreprenörsforum ger årligen ut något som kallas för GEM-rapport. 2016 års undersökning är av intresse då 166 000 människor intervjuats i 66 länder. I rapporten där professor Pontus Braunerhjelm varit forskningsledare finns mycket tänkvärt att ta del av och då bland annat:

- dryga 7 procent i Sverige är involverade i entreprenörskap vilket är mindre än jämförbara länder
- de senaste två åren har det skett en uppgång och kvinnor utgör den dominerande andelen bakom uppgången
- 2014 skedde en kraftig nedgång i entreprenörskapet som en följd av osäkerheten kring RUT² och ROT³.
- De äldre är mycket aktiva företagare då en stor andel är över 50 år och många över 65 år. De är också mer riskviliga och optimistiska än yngre företagarkollegor
- Sverige har intagit en topposition bland jämförbara länder då det handlar om andelen informella investerare, det vill säga affärsänglar, familj och vänner.
- 80% av svenskarna anser att det finns goda affärsmöjligheter i närmiljön, samtidigt anser sig endast 36% ha förmåga att driva företag.
- Rädslan för att misslyckas har ökat och hindrar många från att ta steget till entreprenörskap
- Svenska entreprenörers tillväxtförväntningar har minskat och Sveriges ranking sjunkit samtidigt som det ökat i anglosaxiska länder.

Framgångsrika företag är vanligtvis extremt kund- och uppgiftsorienterade ofta med dynamiska organisationsmodeller och mycket kompetent personal.

- Bland de som planerar att öka sysselsättningen med fler än fem personer har Sverige bara Grekland och Spanien bakom sig.

Sverige är ett innovativt land, det är sant. Lika sant är också att vi halkar efter i internationella jämförelser och då i synnerhet när det handlar om att gå från start-up till ett medelstort eller stort företag. Sant är också att svenska forskare halkar efter i internationell konkurrens och att den akademiska världen ligger bakom en mindre del av svenska innovationer. Flertalet är sprungna ur befintliga större verksamheter och är inte ovanligt kunddrivna.

”Efter en genomgång av SWINNO – en ny databas över svenska innovationer – kan konstateras att entreprenöriellt handlande – snarare än universitetsforskning – ligger

”80 procent av svenskarna anser att det finns goda affärsmöjligheter i närmiljön, samtidigt anser sig endast 36 procent ha förmåga att driva företag.”

bakom en överväldigande majoritet av svenska innovationer.” Källa: Entreprenörskapsforum 2015

Det förefaller vara så att vi är duktiga på att generera nya idéer men har svårt att realisera dem. Troligtvis beror detta på strukturella faktorer som marknad, kompetens och kapital. Men också på mängden lagar och regler samt attityd och inställning hos arbetsgivare såväl som arbetstagar. För att bättre tillvarata möjligheterna är det nu hög tid för politiker, fackföreningar och andra intressenter som har en påverkan på det vi kanske kan kalla den ”svenska

¹ Zebibyte är relaterat med enheten zettabyte, som antingen definieras som en zebibyte eller en triljard byte.

² RUT är en beteckning som ibland används för systemet med möjlighet att göra avdrag för hushållsnära tjänster. Begreppet, som är en akronym för Rengöring, underhåll och tvätt.

³ ROT är ett stimulansprogram för byggbranschen i Sverige i form av skattelättnader. ROT är en akronym för Renovering, Ombyggnad, Tillbyggnad

⁴ Den svenska modellen är en politisk idé som i dess moderna tappning växte fram under 1930-talet som en kompromiss mellan marknadsekonomiska/kapitalistiska intressen av ekonomisk tillväxt och lönsamhet och den av socialdemokrater och socialliberaler drivna socialpolitiska utjämningssträvanden

modellen⁴” att förstå utvecklingen och skapa rätt förutsättningar för att innovationer och nya större företag ska kunna uppstå. Kunskap finns, förebilder och exempel likaså. Det som saknas är ofta vilja och mod. Två faktorer som är viktiga hos människor som vill vara ledare och som tycker om att ha makt.

En framgångsformel

Välstånd och utveckling förutsätter ett stabilt samhälle med en fungerande infrastruktur, låg korruption och ”lagom” byråkrati. Det handlar också om att omgivningen runt innovatörer och företag har tillgång till kund- och arbetsmarknad, utbildade människor, kapital och normer som uppmuntrar till risktagande, hårt arbete och möjlighet till bra avkastning och lön för den som vågar. Vi kanske kan kalla allt det här för macro eller omvärldsfaktorer. Zoomar vi in förutsättningarna i företaget för framgång så handlar det givetvis om att ha en kommersiell affärsidé. Men kanske än mer om att ägare och personal ska känna mål och mening med verksamheten.

Finns ett tydligt VARFÖR verksamhetens produkter och tjänster gör nytta gör det människor utomordentligt motiverande. Se på Apple, SpaceX eller IKEA. Alla företag sprungna ur innovativt tänkande med ägare och ledning som tar risker och jobbar hårt, mycket hårt. Framgångsrika

”Ökad BNP är inte ett lyckoindex! Men det ger bättre möjligheter att skapa ett samhälle som är bättre än det som fanns igår.”

företag är också extremt kund- och uppgiftsorienterade ofta med dynamiska organisationsmodeller och mycket kompetent personal. Kulturen i dessa bolag är inte ovanligt tillåtande där det är ok att göra fel bara det finns en lärdom som gör verksamheten bättre. Ledarna i växande framgångsrika företag är sällan dialogorienterade, öppna och kommunikativa. De är däremot nästan alltid nyfikna och kundorienterade, passionerade, lite udda, sparsamma och mycket ansvarsutkrävande. Hur många av våra svenska företag som infriar allt detta vet jag inte, men det är onekligen uppfriskande de gånger jag haft nöjet att träffa på dem!

Ekonomi är vår tids filosofi, men i strävan efter välstånd har vi skapat en ordning mer likt teknokratins. Måhända är den inte helt olik ideokrati, där filosofer styr staten och de många människorna i dess strävsamma liv som jordbrukare, köpmän och krigare. Vad som är bäst är vanskligt att säga, men filosofen ger onekligen människan något att tänka på, medan teknokraten oss alla något att undvika.

Sture Johansson

Kort om Hamrin & Partners

Vill du ha en strategi eller affärsplan utan lösa trådar. Handlar det om att förbättra ekonomin, effektivisera organisationen eller att ändra attityder hos chefer och medarbetare? Då är vi rätt partner för dig. Som experter på strategi- och organisationsutveckling samt förändringsledning utgör vi en kreativ kunskapsresurs åt dig. Du använder oss när du är i behov av:

- Värdeskapande inriktning och anpassa organisationen till nya förutsättningar
- Förankrad strategi VARFÖR, VAD till HUR
- Ledningsstöd och att förmå organisationen att gå från ord till handling